HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אלא קרא יתירא הוא מכדי כתיב (א)[1] והבאת שם [2]ואכלת לפני ה' אלהיך במקום וגו' לכתוב רחמנא לא תוכל לאוכלם מיהדר מפרש בהו רחמנא למה לי אלא ליחודי להו לאוי לכל חד וחד גופא אמר רבא זר שאכל מן העולה לפני זריקה חוץ לחומה לרבי שמעון לוקה חמש ולילקי נמי משום [3]וזר לא יאכל כי קדש הם [א]הני מילי היכא דלכהנים חזי הכא דלכהנים נמי לא חזי ולילקי נמי משום [4]ובשר בשדה טרפה לא תאכלו (ג)[ב]כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר הני מילי היכא דבפנים חזי הכא דבפנים נמי לא חזי ולילקי נמי כדר' אליעזר (ג)דאמר ר' אליעזר לא יאכל כי קדש (ז)(הוא) כל

קרא יתירא הוא. האי קרא דלא תוכל לאכול דקא מני לכולהו בגויה דמכדי כתיב לעיל מיניה והבאתם שמה וכולהו בהאי קרא כתיבי ליכתוב בתריה לא תוכל לאכלם בשעריך אם על חוץ לחומה בא להזהיר. ולאו שבכללות לא הוי כיון דאכולה קאי הוי לאו אכל חד וחד והיכי דמי לאו שבכללות כגון לא תאכל כי אם צלי אש (ה) וכגון מכל אשר יעשה מגפן היין וגו' (ו) (א) למיהוי לאו באנפיה נפשיה: **הכי גרסינן מיהדר פרושי בכל חד למה לי ש"מ לייחודי לאו לכל חד וחד.** כאילו חזר וכתב בכל אחד לאו דחוץ לחומה וכיון דאינו ענין לו תנהו ענין לדבר אחר (ב) הלכך בבכורים לאוכל עד שלא קרא עליהן אתא ואיך כל חד וחד למילתיה אתא. וא"ת בכל הקדשים הכתובים כאן דייך אם תתן את הלאו ענין לאוכל לפני זריקה בכולן חוץ מבכורים אין הכי נמי ומתניתא (ז) דקתני לוקין באוכל קדשי קדשים חוץ לקלעים מובשר בשדה טרפה לא תאכלו נפקא כדלקמן ולוקה חמש דקאמר רבא חמשה איסורי קאמר: ה"ג **ולילקי נמי משום וזר לא יאכל.** דכתיב במלואים (ג) ומדכתיב כי קדש הם נתן טעם לדבר לפי שהם קדשי קדשים להזהיר את הזר על כל קדשי קדשים: **דחזי לכהן.** כדכתיב רישיה דקרא ואכלו אותם אשר כופר בהם: **כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר.** מבשדה יתירא קא דייק כשדה שאין בו מחיצות ולמדנו מכאן קדשי קדשים חוץ לקלעים [זבחים פב:] ועובר שהוציא את ידו בשעת שחיטת אמו [חולין סח.]:

בא

הקונטרס למה לי תיפוק ליה דכל חד וחד נדמו לאיסור כדפריש (ט)(הקונט') לעיל במילתיה דר' שמעון מיהו יש לומר דלאיסורא (ד) לאו לא אשמועינן אלא מהכא כך נראה למשי"ח אבל מכל מקום קושיות אחרות קשו שפיר לכן נראה לפרש איסור בעלמא פירוש איסור דחוץ לחומה ילפינן מקל וחומר דמעשר אע"ג דמלקות לא אשמועינן מקל וחומר דאין מזהירין מן הדין מכל מקום כיון דאיסורא שמעינן כבר באוכל חוץ לחומה טוב לי להעמיד לאו בדבר אחר שיהיה בו חידוש יותר שלא מצינו עדיין איסור לאו כגון בכורים עד שלא (ה) קראו עליהם ובכל חד וחד למילתיה כדאמרי' בעלמא (ט) כל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמינן בלאוי יתירי דלא דמי להא דפריך פרק כל שעה (פסחים דף כד. ושם) ודלמא לייחודי (ו) לאו באפי נפשי' הוא דודאי טפי אית לן לאוקומיה אנפשיה מלומר תנהו לענין שאר איסורין שבתורה אבל (ז) כל חד בנפשיה מוקמינן ליה והשתא ניחא דקתני בברייתא תנהו ענין לאוכל בכורים עד שלא קרא עליהן דלוקה וכן כולם והאמר רבא זר שאכל העולה לפני זריקה לוקה חמש והלא אין מלקות אלא ללאו חדש ומה שבא לחדש בעולה היינו כהן האוכל ממנו לאחר זריקה ומסיק (ח) לה חמשה איסורי והא אנן תנן אלו הן הלוקין וקתני קדשים קלים ומעשר שני חוץ לחומה אלמא בתודה ושלמים דחוץ לחומה לקי ולדידך הא אוקימנא הלאו לפני זריקה אלא קרא יתירא הוא מכדי כתיב והבאתם שמה (ט) דאהדר ומפרש בכל חד למה לי שמע מינה לייחודי לאו בכל חד וחד כלומר לכתוב לא תוכל לאוכלם ואזהרה מצינו כדסלקא דעתיה עד השתא דמוקמי איסור חוץ לחומה בכל חד מקל וחומר דמעשר ועיקר הלאו דבכל חד וחד למלקות בדבר חדש הוא דקאתי בכל חד והשתא דחזר ומפרש בכולהו לייחודי לאו בכל חד וחד כלומר לגלויי לו למלקות באיסור דחוץ לחומה בכל חד וחד (י) מחוץ לחומה מקרא אתיא ומלקות בדבר חדש כמו שאנו מעמידין בו עיקר הלאו בקרא קמא אבל מה שבכור למד מתודה וחטאת משתיהן ועולה משלשתן הנהו לאיסור ולא למלקות דלא מהני הייתור אלא לגלויי לאיסור לחוץ לחומה דילפינן כולהו מקל וחומר לומר דמלקות נמי איכא ולוקה חמש דקאמר רבא לאו חמש מלקות והכי קאמר בסוגיא [כדפרש"י] ואם תאמר ומעשר גופיה אמאי הדר ופרט ביה ויש לומר דמעשר צריך על כרחך לכתוב בהדיא והא דקאמר (כ) לא תוכל לאוכלם אשארא דהא ודאי אי לא כתיב מעשר בהדיא ולא כתיב אלא לא תוכל לאוכלם לא הייתי דורש דבר חדש דודאי אין (ל) בהן ייתור לומר מה בא זה ללמדנו מקל וחומר דמעשר שהרי אין אריכות דקרא יותר משאם היה מפרש מעשר לבדו ומיהו קשה למשי"ח דא"כ היכי ילפינן כולהו איך מתודה לענין לפני זריקה וכן (מ) בבכור הא ליכא שום ייתור אריכות לשון דהא כולהו נפקי בחדא מלא תוכל לאוכלם אלא ודאי צריך לומר דכיון דכולן מפורשים בקרא דלעיל והבאתם שמה וגו' כי הדר כתיב לא תוכל לאוכלם הרי כאילו נפרשו כולם בההוא לאו ושפיר גמיר חד מחבריה בקל וחומר כאילו נכתב בהדיא ומכל מקום לא קשה (נ) קושיא שפריך מעשר גופיה אמאי הדר לפרוט ביה דאיכא למימר דאגב איך כתביה כדאמרינן (ב"ק דף סד:) פרשה שנאמרה ונשנית בשביל דבר חדש שנתחדש ועוד דע"כ ה"א ליכא במעשר לאו בחוץ לחומה מדפריש באיך ושייר במעשר דהא השתא לא תוכל לאוכלם לא קאי אעיקרא ור"י מפרש לייחודי לאו לכל חד וחד דאהני הייתור לגלויי לן דעל כל איסורין שאנו שומעים בכולן מקלים וחמורים הללו שבכולן יש חיוב מלקות ולפי זה לוקה ה' דקאמר רבא לוקה ה' ממש וקשה דא"כ מאי פריך בסמוך ולילקי משום דר"א וכו' לישני דהא (ס) ר"א לאו שבכללות הוא ואין לוקין עליו דהכי אמרינן פרק כל שעה (פסחים דף מא:) ורבא קא חשיב מלקות ויש לומר דאה"נ דמצי לשנויי הכי אלא עדיפא מיניה משני דלא שייר הכא כלל אותו לאו וא"ת לפי' שפירש והא תנן אלו הן הלוקין דפריך מהא דתנן קדשים קלים חוץ לחומה (ע) לילקי לישני דמלקות חוץ לחומה מטעם ובשר בשדה טרפה כיון שיצא חוץ למחיצתו נאסר ואומר הר"י דקים ליה להש"ס דטעמא דמתניתין דמחייב (פ) חוץ לחומה לאו מהאי קרא דאם כן ליתני קדשי קדשים שיצאו חוץ מן הקלעים וקדשים קלים והוי משתמע דמכיון שיצאו חוץ לחומה נאסרו אפילו חוץ ואכלם בפנים לוקה עליהן כדאיתא בפרק בהמה המקשה (חולין דף סח: ושם) והשתא דקתני חוץ לחומה משמע שיש מלקות מטעם שאדם האוכלו עומד חוץ לחומה והיינו מקרא דלא תוכל לאכול בשעריך וק"ק בברייתא דמוקי רבי שמעון בהך ולהך חוץ לקלעים תיפוק לי מקרא דובשר בשדה טרפה וגו' וכן בריש בהמה המקשה (שם) דקאמר לפי שמצינו במעשר שאם יצא חוץ למחיצה וחזר דמותר מדכתיב לא תוכל לאכול בשעריך בשעריך הוא דלא תיכול הא יצאו חוץ [י]לקלעים מותרין וקשה דהא חטאת ואשם נמי כתיבי בהאי קרא ואפילו הכי יצאו וחזרו אסורין ופירש ריב"א דודאי גבי חטאת ואשם הכי אמר קרא לא תוכל לאכול בשעריך (אלא) כ"א תוך הקלעים אבל מעשר ובכורים אמרינן בהאי פירקא דלית ביה לאו עד שיראו פני הבית וקאמר לא תוכל [לאכול] בשעריך משמע בשעריך ודאי לא תיכול אבל אם חזרו ודאי מותרין: **ולילקי משום זר לא יאכל קדש.** רש"י פירש דלא גרסינן ליה משום דההוא בתרומה כתיב ואף כי גמרי חטא חטא מתרומה אפ"ה לא ניחא דסוף סוף ליתיה אלא בשוה פרוטה וישנו [י](כמו) אכילה ורבא לא מני אלא אכילת כזית אלא גרס וזר לא יאכל כי קדש הם:

ולילקי משום ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. וקשה אמאי לא אמרי' בשר בשדה לאו שבכללות (צ) דאמרי' בסוף פרק גיד הנשה (שם דף קג: ושם) דאוכל בשר מן החי לוקה משום בשר בשדה שהרי כולל הוא כל חסרון מחיצה בין הוציא עובר ידו חוץ לאמו בין הוציא חוץ לחומה דמאי שנא מאם צלי אש דתחשוב לאו שבכללות וי"ל דלא חשבינן לאו שבכללות אלא כגון צלי אש שכולל נא ומבושל וכן כל שבקודש פסול דיוצא וטמא ופסולין אחרים שהן שני שמות אבל הכא שכולל כל יוצא לבד ושם יוצא חדא היא רק דהוי בכמה דרכים לא חשיב ליה לאו שבכללות תדע דהא לאו דנותר נפיק מושרפת הנותר באש לא יאכל והתם מיניה חזינן נותר לתודה ונותר דקדשים קלים ונותר דקדשי קדשים ולא חשיב לאו שבכללות כך נראה למשי"ח. [וע' היטב תוס' יומא לו: ד"ה לאו דנבילה וכו']:

כל

עין משפט נר מצוה

סב א מיי' פי"א מהל' מעשה קרבנות הל' ח סמג לאוין שכו:

ב [מיי' שם הלכה ו]:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קרא וכו' מגפן היין וגו' הס"ד והשאר נמחק: (ב) ד"ה הכי גרסינן וכו' תנהו ענין לדבר אחר למיהוי לאו באנפי נפשיה הלכך בבכורים: (ג) ד"ה ה"ג ולילקי וכו' דמדכתב כי: (ד) תום' ד"ה (בדף הקודם) איסור וכו' יש לומר דלאיסורא דלאו לא: (ה) בא"ד עד שלא קרא עליהם וכן בכל חד וחד למילתיה: (ו) בא"ד ליחודי ליה לאו באפי נפשיה הוא דאתא דודאי. נ"ב כלומר לגופיה וה"ג התם בהדיא: (ז) בא"ד אבל הכא כל חד באפי נפשיה מוקמינן. נ"ב כלומר לגופיה ולא לענין שאר איסורין שבתורה: (ח) בא"ד ומסיק חמשה כצ"ל ותיבת לה נמחק: (ט) בא"ד והבאתם שמה מהדר ומפרש: (י) בא"ד בכל חד וחד מלקות לחוץ לחומה מקרא יתירא אתיא וכו' עיקר הלאו מקרא וכו' ולא מהני הייתור וכו' דילפינן לכולהו מקל וחומר ממעשר: (כ) בא"ד והא דקאמר לכתוב לא תוכל לאוכלם: (ל) בא"ד דודאי אין כאן יתור לומר מה בא זה ללמדנו הא אתיא מקל וחומר ממעשר שהרי אין: (מ) בא"ד מתודה לענין לפני זריקה וכן לענין לאחר זריקה מבכור הא ליכא שום ייתור: (נ) בא"ד לא קשה הך קושיא דפריך מעשר גופיה אמאי הדר פרט ביה וכו' דע"כ ה"א דליכא במעשר: (ס) בא"ד לישני דהא דר"א לאו שבכללות וכו' מלקות ממש וי"ל דאה"נ דמצי: (ע) בא"ד חוץ לחומה דלקי לשני דמלקות: (פ) בא"ד דמחייב מלקות חוץ לחומה לאו וכו' וקדשים קלים שיצאו חוץ לחומה והוי משתמע וכו' ואפילו חוץ: (צ) ד"ה ולילקי משום ובשר וכו' שבכללות הוא דאמרינן וכו' חוץ לרחם אמו בין הוציא וכו' מאם צלי:

מסורת הש"ס

א) [צ"ל והבאתם שמה וגו' ואכלתם שם לפני ה' אלהיכם וגו'], ב) [זבחים פב: חולין סח.], ג) פסחים כד. מעילה יז: ע"ש [ובמעילה איתא דתניא רבי אליעזר אומר לא יאכל וכו'], ד) צ"ל הם, ה) [שמות יב], ו) [במדבר ו], ז) [צ"ל ומתניתין (יז.)], ח) רש"ל מ"ז, ט) [פסחים כד:], י) רש"א למחיצתן, כ) רש"א בלא.

תורה אור השלם

1. וַהֲבֵאתֶם שָׁמָּה עֹלֹתֵיכֶם וְזִבְחֵיכֶם וְאֵת מַעְשְׂרֹתֵיכֶם וְאֵת תְּרוּמַת יֶדְכֶם וְנִדְרֵיכֶם וְנִדְבֹתֵיכֶם וּבְכֹרֹת בְּקַרְכֶם וְצֹאנְכֶם: דברים יב ו

2. וַאֲכַלְתֶּם שָׁם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וּשְׂמַחְתֶּם בְּכֹל מִשְׁלַח יֶדְכֶם אַתֶּם וּבָתֵּיכֶם אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ יְיָ אֱלֹהֶיךָ: דברים יב ז

3. וְאָכְלוּ אֹתָם אֲשֶׁר כֻּפַּר בָּהֶם לְמַלֵּא אֶת יָדָם לְקַדֵּשׁ אֹתָם וְזָר לֹא יֹאכַל כִּי קֹדֶשׁ הֵם: וְאִם יִוָּתֵר מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן הַלֶּחֶם עַד הַבֹּקֶר וְשָׂרַפְתָּ אֶת הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא: שמות כט לג-לד

4. וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכֵלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ: שמות כב ל

מוסף רש"י

ובשר בשדה. בלא מחיצות משמע ודריש ליה לכל הבשר הטעון מחיצה טריפה הוא ביוצא ולא תאכל (זבחים פב:).